

Besluit **Besluit strekkende tot het verlenen van accreditatie aan de opleiding wo-master Midden-Oosten Studies van de Rijksuniversiteit Groningen**

Gegevens

datum	Naam instelling	: Rijksuniversiteit Groningen
30 juni 2014	Naam opleiding	: wo-master Midden-Oosten Studies (60 ECTS)
onderwerp	Datum aanvraag	: 9 december 2013
Besluit	Variant opleiding	: voltijd
accreditatie wo-master	Locatie opleiding	: Groningen
Midden-Oosten Studies van de	Datum goedkeuren	
Rijksuniversiteit Groningen	panel	: 12 februari 2013
(002290)	Datum locatiebezoek	: 9,10,11 en 12 mei 2013
uw kenmerk	Datum visitatierapport	: 18 november 2013
13/15573	Instellingstoets kwaliteitszorg	: ja, positief besluit onder voorwaarden van 7 augustus 2013
ons kenmerk		
NVAO/20142161/SL		

bijlagen **Beoordelingskader**

- 3 Beoordelingskader voor de beperkte opleidingsbeoordeling van de NVAO (Stcrt. 2010, nr 21523).

Bevindingen

De NVAO stelt vast dat in het visitatierapport deugdelijk en kenbaar is gemotiveerd op welke gronden het panel de kwaliteit van de opleiding voldoende heeft bevonden.

Het visitatierapport geeft de bevindingen en overwegingen weer van het panel over de opleidingen Regiostudies van de Rijksuniversiteit Groningen. Het panel heeft meerdere opleidingen gezamenlijk beoordeeld.

Advies van het visitatiepanel

Samenvatting bevindingen en overwegingen van het panel (hierna ook: de commissie).

Dit rapport geeft de bevindingen en overwegingen weer van de commissie Regiostudies over de bacheloropleiding Midden-Oostenstudies en de masteropleiding Midden-Oosten Studies van de Rijksuniversiteit Groningen. De commissie baseert haar oordeel op informatie uit de kritische reflecties, aanvullende informatie naar aanleiding van vooraf geformuleerde vragen van de commissie, informatie uit de gesprekken tijdens het bezoek, de geselecteerde scripties, en de documenten die tijdens het bezoek ter inzage beschikbaar waren. De commissie heeft voor beide opleidingen zowel positieve aspecten opgemerkt als verbeterpunten gesignaleerd. Na deze tegen elkaar te hebben afgewogen, is de commissie

Pagina 2 van 8 tot het oordeel gekomen dat beide opleidingen voldoen aan de eisen voor basiskwaliteit die de voorwaarde zijn voor heraccreditatie.

Standaard 1: Beoogde eindkwalificaties

De commissie stelt vast dat de masteropleiding Midden-Oosten Studies sinds de laatste visitatie voortdurend in beweging is geweest. Na een eerdere herprogrammering in 2007, staat voor 2013-2014 een profielwijziging gepland die de opleiding zal omvormen tot een multidisciplinaire regiostudie met een focus op de conflicten in het Midden-Oosten, gezien vanuit regionale én internationale context. Het uitgangspunt van de nieuwe opleiding is dat contemporaine politieke en culturele ontwikkelingen in de regio vanuit zowel het Joodse als het Arabische perspectief zullen worden belicht. De masteropleiding volgt daarmee in de voetsporen van de gelijknamige, al eerder vernieuwde bacheloropleiding. Op het moment van het visitatiebezoek draaide het masterprogramma nog volgens het oude programma: studenten specialiseren zich ofwel in Israël/het Jodendom ofwel in de Arabische wereld/ de Islam.

De commissie kan zich goed vinden in de voorgenomen herprofilering van de masteropleiding. In recente jaren is gebleken dat de huidige masteropleiding te weinig onderscheidend vermogen heeft ten opzichte van andere opleidingen. Volgens de commissie blijkt ook uit de vrij algemeen geformuleerde eindkwalificaties dat de huidige masteropleiding geen sterk eigen profiel heeft. Toch vindt de commissie de eindkwalificaties voldoende. Ze weerspiegelen het niveau van een academische masteropleiding en sluiten aan bij de wensen van het beroepenveld. De eindkwalificaties zijn bovendien een adequate uitwerking van de eindtermen uit het Domeinspecifiek Referentiekader dat de instellingen die deelnemen aan de clustervisitatie Regiostudies gezamenlijk hebben opgesteld.

Standaard 2: Onderwijsleeromgeving

In het huidige, éénjarige Nederlandstalige masterprogramma (60 ECTS) worden de Joodse en Arabische cultuur en godsdienst separaat behandeld. De opleiding kent twee studiepaden waartussen studenten een keuze maken: 1. Islam en Arabisch en 2. Jodendom en Hebreeuws. Beide studiepaden omvatten in het eerste semester twee inhoudelijke modules van 10 ECTS. Het studiepad Islam en Arabisch legt de nadruk op de duiding van moderne politieke en culturele ontwikkelingen in de Arabische wereld. Het studiepad Jodendom en Hebreeuws heeft een meer historisch-letterkundige insteek en behandelt heden en verleden van de Hebreeuwse cultuur aan de hand van twee thematische modules over respectievelijk rabbijnse cultuur en Joods-liturgische dichtkunst. Studenten van beide studiepaden volgen gezamenlijk het Onderzoekscollege Midden-Oostenstudies (10 ECTS), dat hen voorbereidt op het schrijven van de masterscriptie (20 ECTS). Tot slot is een stage van 10 ECTS geprogrammeerd die studenten desgewenst in het buitenland kunnen volgen.

Na bestudering van het huidige curriculum concludeert de commissie dat dit in wetenschappelijke zin voldoet. De inhoud van de thematische vakken in beide studiepaden is in orde en studenten worden adequaat voorbereid op het schrijven van de masterscriptie en op de latere beroepspraktijk. De stage vindt de commissie een zeer waardevol onderdeel van de opleiding, zeker wanneer die in de regio zelf wordt gevolgd. Omdat de inhoud van het programma grotendeels is ingegeven door de onderzoeksinteressen van de academische staf, is de link tussen onderzoek en onderwijs in het programma geborgd.

Pagina 3 van 8 De keerzijde van de richtinggevende rol van het onderzoek is dat de inhoud van het curriculum wat lukraak overkomt. Tussen de twee studiepaden bestaan aanzienlijke verschillen wat betreft insteek en samenhang. Het meest bezwaarlijk vindt de commissie echter dat het huidige curriculum onvoldoende aansluit bij de interesses van studenten. De studentenaantallen waren in recente jaren zorgwekkend laag, zeker voor het studiepad Jodendom en Hebreeuws.

Over de studeerbaarheid van het huidige curriculum heeft de commissie tijdens haar gesprek met de studenten geen klachten ontvangen. Studenten gaven aan dat de vormgeving van het programma en de begeleiding door de staf zodanig is dat de opleiding in één jaar kan worden afgerond. In de praktijk doen de meeste studenten echter langer over de opleiding.

Voor de opleiding is 0.2 fte aan onderwijsformatie beschikbaar, wat leidt tot een gunstige staf- studentratio van 1:15. Twee van de drie betrokken stafleden zijn gepromoveerd, één van hen beschikt op dit moment over de Basis Kwalificatie Onderwijs, terwijl de twee anderen in het beoordelingstraject zitten. De inhoudelijke kennis, betrokkenheid en stijl van lesgeven van alledrie de stafleden wordt door studenten als goed beoordeeld.

De commissie heeft onderzoek gedaan naar de opleidings specifieke kwaliteitszorg en stelt vast dat de gedeelde Opleidingscommissie op dit moment geen masterstudent bevat, waardoor de belangen van de masterstudenten niet formeel behartigd worden. De commissie vindt dit bezwaarlijk, zeker omdat het mastercurriculum op dit moment sterk in beweging is.

Bovendien meent de commissie dat de opleidingscommissie op een proactievere wijze te werk zou kunnen gaan, zowel in het uitvoeren van evaluaties als in het adviseren over het curriculum.

De commissie heeft er vertrouwen in dat de vernieuwde, geïntegreerde masteropleiding de bovenbeschreven problemen zal weten te remediëren. De beslissing om de huidige aansluitmaster om te vormen tot een zelfstandige opleiding vindt zij verstandig. De commissie meent dat het profiel van de nieuwe masteropleiding onderscheidend genoeg is om naast alumni van de bacheloropleiding Midden-Oostenstudies ook afgestudeerden van andere bacheloropleidingen binnen en buiten Groningen te trekken. Wel wil de commissie waarschuwen voor de uitdagingen die gepaard kunnen gaan met een heterogene studentenpopulatie. Men zal te maken krijgen met studenten met, en studenten zonder kennis van Arabisch/Hebreeuws, en met verschillende inhoudelijke bagage. Het is zaak om het curriculum zo vorm te geven dat deze verschillen voldoende ondervangen worden en niet ten koste gaan van het gerealiseerd niveau.

Standaard 3: Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties

De commissie heeft vastgesteld dat het toetsbeleid van de Faculteit der Letteren in ontwikkeling is. De bedoeling is dat de 'Examencommissies Nieuwe Stijl', waaronder de Examencommissie Moderne Vreemde Talen en Regiostudies, toezicht zullen gaan houden op de correcte uitvoering van het recent ontwikkelde facultaire Toetsprotocol. Op dit moment geven de examencommissies echter nog geen uitvoering aan al hun nieuwe wettelijke taken, te weten de waarborging van de kwaliteit van toetsing en het gerealiseerd niveau. De commissie betreurt de lange aanloop die nodig is geweest om met de in 2010

Pagina 4 van 8 doorgevoerde wetwijziging aan de slag te gaan. Voor de toekomst dringt zij opt dit vlak aan op betere samenwerking tussen Faculteit en opleidingen.

Ondanks het nog niet functionerende toezicht signaleerde de commissie geen problemen rond de toetsing zelf. Het toetsmateriaal dat zij bestudeerde, heeft het juiste niveau en sluit goed aan op de beoogde cursusdoelen en eindkwalificaties van de masteropleiding Midden- Oostenstudies. Er is bovendien sprake van een mix van toetsvormen en een goede spreiding van toetsmomenten. Studenten toonden zich tevreden over de transparantie van het systeem van toetsing en de feedback die zij van docenten ontvangen.

De bestudeerde steekproef van masterscripties heeft uitgewezen dat studenten aan het einde van de opleiding het beoogde eindniveau bereiken. In lijn met de spreiding van cijfers binnen de scriptieselectie trof de commissie zowel zeer goed opgezette en uitgevoerde onderzoeken, alsook op minder kundige wijze ontworpen en ingevulde eindwerken aan. De becijfering van alle bestudeerde scripties vond de commissie echter passend, zij het net iets hoger dan haar eigen beoordeling.

De aansluiting van de masteropleiding Midden-Oosten Studies op de arbeidsmarkt is dankzij de persoonlijke inspanningen van stafleden goed te noemen. Docenten aarzelen niet om hun eigen netwerk in te zetten om studenten aan een stageplaats of passende werkkring te helpen. Wanneer de voorgenomen schaalvergroting van de opleiding werkelijkheid wordt, zal deze informele wijze van loopbaanbegeleiding een meer formele inbedding moeten krijgen. De commissie constateert dat hierover al volop wordt nagedacht binnen de opleiding. De kansen van toekomstige afgestudeerden op de arbeidsmarkt beoordeelt de commissie positief. Het nieuwe, geïntegreerde masterprogramma belooft breed opgeleide, moderne Midden-Oostendeskundigen af te leveren. Daaraan bestaat onder meer binnen de diplomatie en de journalistiek grote behoefte.

Aanbevelingen

De NVAO onderschrijft de aanbevelingen van het panel, in het bijzonder over het dringend ter hand nemen van de wettelijke taken van de opleidingscommissie.

Bestuurlijke afspraak

De rapporten van de opleidingen van de Rijksuniversiteit Groningen in het domein van de Regiostudies maken voor het merendeel van de opleidingen melding van het nog niet volledig ter hand nemen door de examencommissie van de wettelijke taken ten aanzien van de bewaking van de kwaliteit van de toetsing. Gezien het belang van dit laatste voor de onderwijskwaliteit en het feit dat het hier een formele verplichting betreft die voortvloeit uit de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek, heeft de NVAO met de instelling de volgende bestuurlijke afspraak gemaakt:

- de instelling ziet er op toe dat de examencommissies van alle opleidingen in het domein van de Regiostudies hun taken en verantwoordelijkheden ter hand nemen op een wijze die in de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek is voorgeschreven. Zij zal uiterlijk 31 december 2014 aan de NVAO aangeven welke maatregelen zij daartoe heeft genomen;
- de instelling zal het functioneren van de examencommissie onderwerp maken van een gerichte audit en daarbij onafhankelijke deskundigen een oordeel vragen. Zij zal uiterlijk 31 december 2015 de uitkomst van deze audit aan de NVAO rapporteren.

De instelling heeft in een telefoongesprek van de rector magnificus met de voorzitter van de NVAO op 11 juni 2014 aangegeven akkoord te gaan met deze afspraak.

Ingevolge het bepaalde in artikel 5a.10, derde lid, van de WHW heeft de NVAO het college van bestuur van de Rijksuniversiteit Groningen te Groningen in de gelegenheid gesteld zijn zienswijze op het voornemen tot besluit van 2 juni 2014 naar voren te brengen. Bij e-mail van 23 juni 2014 heeft de instelling gereageerd op het voornemen tot besluit.

De NVAO besluit accreditatie te verlenen aan de wo-master Midden-Oosten Studies (60 ECTS; variant: voltijd; locatie: Groningen) van de Rijksuniversiteit Groningen te Groningen. De opleiding kent geen afstudeerrichtingen. De NVAO beoordeelt de kwaliteit van de opleiding als voldoende.

Dit besluit treedt in werking op 30 juni 2014 en is gelet op het bepaalde in artikel 5a.13e, vierde lid, van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek van kracht tot en met 29 juni 2015.¹

Den Haag, 30 juni 2014

De NVAO
Voor deze:

Dr. A.H. Flierman
(voorzitter)

Tegen dit besluit kan op grond van het bepaalde in de Algemene wet bestuursrecht door een belanghebbende bezwaar worden gemaakt bij de NVAO. De termijn voor het indienen van bezwaar bedraagt zes weken.

---

¹ Nadat de instelling een onvoorwaardelijk positief besluit instellingstoets kwaliteitszorg heeft gekregen, wordt de accreditatietermijn verlengd naar in totaal 6 jaren.

Onderwerp	Standaard	Beoordeling door het panel
1. Beoogde eindkwalificaties	De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen	Voldoende
2. Onderwijsleeromgeving	Het programma, het personeel en de opleidings specifieke voorzieningen maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde eindkwalificaties te realiseren	Voldoende
3. Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties	De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing en toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd	Voldoende
Eindoordeel		Voldoende

De standaarden krijgen het oordeel onvoldoende, voldoende, goed of excellent. Het eindoordeel over de opleiding als geheel wordt op dezelfde schaal gegeven.

Tabel 1: Rendement Master Talen en Culturen van het Midden-Oosten

Cohort	2009	2010	2011
Rendement	67%	-*	100%**

* In 2010 zijn er geen studenten gestart met de MA TCMO

** percentage geslaagd na 1 jaar, nog niet mogelijk te berekenen voor na 2 jaar

Tabel 2: Docentkwaliteit

Graad	MA	PhD	BKO
Percentage	25%	75%	25%

Tabel 3: Student-docentratio 2012-2013

Ratio**	15:1
---------	------

**aantal studenten/inzet formatie : 1 fte

Tabel 4: Contacturen

Studiejaar	1
Contacturen	7

- prof. dr. A. Wouters, (voorzitter) emeritus hoogleraar Griekse Taal- en Letterkunde KU Leuven;
- prof. dr. K. Pollmann, (lid) professor of Classics, University of Kent (Canterbury) Adjunct Professor at Aarhus University (Denmark) and Professor Extraordinary at Stellenbosch University;
- prof. dr. G. Buelens, (lid) professor of English, Universiteit Gent;
- prof. dr. E. Hollender, (lid) professor of Jewish Studies at the Goethe-University Frankfurt/Main, Germany;
- T. Lysen, (student-lid) student Researchmaster Classics, Universiteit van Amsterdam.

Het panel werd ondersteund door N. Vestering, secretaris (gecertificeerd).